

increased commercial and financial risks, lack of available funds for modernization, imposing «additional» taxes on enterprises which are paid in the form of bribes, creating circumstances that cause a transition of formal activities to the informal sector, lack of legitimate opportunities for participation in tenders, the non-transparency of the process of privatization of state-owned properties, the difficulty in resolving judicial disputes, problems with obtaining licenses and permits, reducing competitiveness of the enterprise in the market, complications with finding partners, increasing likelihood of illegal transactions of mergers and acquisitions, restricting access to resources, the sophisticated VAT refund procedure, and obstacles in entering international markets.

Key words: *corruption, corruption model, industrial enterprises, the effects of corruption.*

Стаття надійшла 28 березня 2014 р.

УДК 65.012.8

Н. С. Марушко

РИЗИКИ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Досліджено сучасний стан формування обліково-інформаційної системи з врахуванням бухгалтерського ризику в системі забезпеченні економічної безпеки підприємства. Визначено необхідність удосконалення методів бухгалтерського обліку з метою мінімізації ризиків та найбільш повного задоволення потреб окремих груп користувачів для прийнятті управлінських рішень щодо підтримання стійкого та безпечного розвитку підприємства.

Ключові слова: *бухгалтерський ризик, економічна безпека, обліково-інформаційна система.*

Постановка проблеми. В умовах активної інтеграції і глобалізації необхідним є посилення механізму забезпечення економічної безпеки підприємства, який, своєю чергою, безпосередньо пов'язаний з орієнтацією на профілізацію бізнесу за одночасного збереження можливостей його ефективного розвитку. Належний постійний контроль над рівнем розвитку окремих галузей економіки та напрямів бізнесу неможливий без оцінки вибору найбільш ефективного партнерства та обґрунтування напрямів розвитку сучасної економічної системи. Інформаційна складова при цьому розглядається як один із найважливіших елементів не тільки виробничого процесу, а й матеріального, трудового та фінансового, соціального тощо.

Без сумніву, інформаційна складова забезпечення економічної безпеки підприємства формується в процесі ведення бухгалтерського обліку. Проте сьогодні вимагає створення ефективних облікових систем, покликаних забезпечити не тільки внутрішнього користувача відповідною інформацією для ухвалення ефективних управлінських рішень, а й зовнішнього – для забезпечення сталого економічного його розвитку.

Незважаючи на те, що саме бухгалтерський облік є єдиним інформаційним простором, який дає об'єктивну оцінку діяльності господарюючого суб'єкта та може оцінити його фінансовий стан, формування бухгалтерської інформації, як і будь-якої інформації, підлягає невизначеності, пов'язаної з зовнішніми факторами, які впливають на всі господарські операції, та внутрішніми факторами, які виникають безпосередньо в системі бухгалтерського обліку і впливають на показники фінансової та управлінської звітності, а як результат – на прийняття управлінських рішень.

Отож, можна виокремити бухгалтерські ризики, які впливають на ефективність діяльності підприємства та забезпечення його економічної безпеки.

Стан дослідження. Вивчення забезпечення економічної безпеки через виявлення та зниження бухгалтерського ризику на рівні підприємств повинні розглядатися в межах концепції комплексної обліково-інформаційної системи. Проте в дослідженнях українських учених обліково-інформаційний аспект забезпечення економічної безпеки підприємства недостатньо проаналізовано.

Триває дискусія щодо теоретичних і прикладних питань формування обліково-інформаційних систем забезпечення економічної безпеки підприємства. Досягнення дослідників у цій сфері [1–8] слугують підґрунтям для систематизації понятійного апарату та перспективних напрямів дослідження питань бухгалтерського ризику та його впливу на забезпечення економічної безпеки підприємства.

Мета статті – аналіз визначення бухгалтерського ризику, вивчення його класифікації та виявлення впливу на систему забезпечення економічної безпеки підприємства.

Виклад основних положень. Комплексна обліково-інформаційна система підприємства охоплює такі складові, як система фінансового і управлінського обліку, система податкового, соціального та екологічного обліку, система внутрішнього контролю і аудиту. Синтез цих елементів, об'єднання інформаційного і організаційного аспекту дозволять змінити не тільки методика економічної безпеки підприємства, а й методологію економічної безпеки підприємства, в основу якої

буде закладена концепція формування комплексної обліково-інформаційної системи підприємства, спрямована на її підвищення.

Одним із найважливіших та найбільш складних елементів досягнення необхідного рівня економічної безпеки підприємства є постійний налагоджений моніторинг, контроль, оцінка та аналіз системи ризиків, які впливають на діяльність господарюючого суб'єкта, розробка заходів з їх мінімізації. Для цього необхідно впроваджувати і активно використовувати систему управління ризиками.

Однією з найважливіших складових системи управління ризиками є наявність у господарюючого суб'єкта інформації, що дозволяє всебічно оцінити вплив того або іншого ризику на його діяльність.

Мінімізація ризиків неможлива без наявності своєчасної та достовірної інформації про зміни ринкового середовища, загальну економічну ситуацію суб'єкта господарювання. Цього можна досягти лише за допомогою достовірного обліково-інформаційного забезпечення на різних рівнях його управління.

Проте неоднозначна позиція вітчизняних і зарубіжних дослідників щодо поняття «ризик». Загалом дослідники враховують подвійну природу ризику [1, с. 27], який визначається збитком або непередбачуваним прибутком, що повною мірою відображає економічну дійсність.

Також прийнято вважати, що ризик необхідно аналізувати і виявляти з декількох сторін [2, с. 90]:

- з позиції державного регулювання (більш повно враховувати і регулювати норми, аналізувати вибір владою інструментів регулювання, визначати ефективність цілей регулювання);

- з позиції статистичного спостереження (своєчасно доповнювати документи, що регламентують статистичний облік і обробку даних, використовувати достовірні статистичні дані для об'єктивної оцінки економічного розвитку);

- з позиції суб'єкта господарювання (управляти ризиками доцільно і з фінансової сторони, і з урахуванням соціальної складової діяльності господарюючого суб'єкта.

Вплив ризиків на економічну безпеку підприємства різноманітний. З позиції впливу на формування інформації в комплексній обліково-інформаційній системі акцентуємо на бухгалтерському ризикі.

Л. А. Бернстайн визначає бухгалтерський ризик як комплексну (подвійну) категорію, яка:

- має першочерговий чинник людської природи;
- виникає також через неточності, властиві обліковому процесу;

• полягає в наявності альтернативних методів оцінки об'єктів бухгалтерського обліку, нечіткого критерію, який визначає їх і, отже, неоднозначності самих стандартів бухгалтерського обліку [3, с. 27].

Я. В. Соколов розглядає ризик як важливу та невід'ємну частину бухгалтерської роботи, зазначаючи, що з ризиком бухгалтер зіштовхується постійно: саме тому виникає необхідність його передбачати в бухгалтерському обліку та враховувати його прояв у таких функціях, як накопичення, рівномірність, нормування, утворення сумнівних і безнадійних боргів, обережність і завбачливість [4, с. 624].

Л. А. Глиницька, вивчаючи ризики з позицій забезпечення економічної безпеки, поділяє їх на ті, які виникають у системі бухгалтерського обліку, об'єднуючи дві групи, що мають різну економічну природу: ризики, властиві системі бухгалтерського обліку, і пов'язані з інформаційним забезпеченням процесу управління, і підприємницькі ризики, інформація про які певною мірою відображена в обліку і розкрита в фінансовій звітності.

Обґрунтованість такого поділу пояснюється декількома причинами. Перша група ризиків виникає за формування облікової інформації щодо будь-яких об'єктів бухгалтерського обліку і пов'язана насамперед з можливими помилками чи навмисними викривленнями облікової інформації.

Відображення в обліку підприємницьких ризиків і/або їх наслідків вимагає вибору та обґрунтування методичних основ визнання, оцінки та розкриття інформації про них [5; 6].

Дослідники пропонують такі визначення ризиків у бухгалтерському обліку [5–8].

Бухгалтерські (інформаційні) ризики, пов'язані зі спотворенням інформації, виникають у системі бухгалтерського обліку і є наслідком певних подій. До них належать ризики, пов'язані з навмисним викривленням облікової інформації, порушенням режиму збереження бухгалтерської інформації, що становить комерційну таємницю; ризики, пов'язані з вибором способів і методів в обліковій політиці, відсутність належної кваліфікації бухгалтерського персоналу, а також неналежний рівень технічного забезпечення (табл.). Для цих ризиків найбільш притаманні ознаки невизначеності, оскільки можливість об'єктивно оцінити ймовірність їх настання в основному відсутня.

Підприємницькі ризики (загрози), визнані в бухгалтерському обліку, – це ризики фінансово-господарського середовища, що характеризують наслідки подій, які суттєво впливають (чи здатні на це) на діяльність підприємства.

Склад факторів, що впливають на виникнення інформаційних ризиків в системі бухгалтерського обліку [5]

Джерело утворення ризику	Склад факторів, що спонукають до виникнення інформаційних ризиків
Кадровий потенціал бухгалтерської служби	Недостатні знання керівників бухгалтерської служби, що не дозволяють їм організувати ефективну обліково-інформаційну систему підприємства
	Низький професійний рівень робітників бухгалтерії
	Витік конфіденційної інформації з вини співробітників бухгалтерії
Методика ведення бухгалтерського обліку	Порушення принципів і правил ведення бухгалтерського обліку
	Фінансові прорахунки за вибору способів обліку, регламентованих стандартами бухгалтерського обліку та фінансової звітності
	Маніпуляції з бухгалтерськими даними
Організація бухгалтерського обліку	Неефективна політика підприємства з організації бухгалтерського обліку
	Застарілі інформаційні технології, що не відповідають сучасним вимогам щодо обробки, збереження та надання облікової інформації окремим групам користувачів

Очевидно, що інформація про наслідки впливу підприємницьких ризиків на фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання має велике значення для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень внутрішніми і зовнішніми користувачами не тільки щодо поточного становища підприємства, а й з урахуванням стратегії його діяльності. Бухгалтерські ризики мають системну і несистемну природу. Системний визначає загальну компоненту, яка властива звітності всіх підприємств у вибраній сукупності; несистемний визначає залишкову частку, властиву звітності конкретного господарюючого суб'єкта у вибраній сукупності.

Визначаючи компоненти системного ризику, якому притаманні ведення бухгалтерського обліку та формування звітності українськими підприємствами, узагальнення існуючого досвіду, можна диференціювати його на внутрішні облікові ризики та зовнішні. До внутрішніх облікових ризиків, які виникають у середині підприємства, на нашу думку, слід віднести:

1. *Ризик облікової політики (або ризик об'єктивної оцінки).*

Загальновідомо, що фінансова звітність вимагає від управлінського персоналу здійснення професійного судження та пов'язана зі застосуванням кількісної і якісної інформації про господарські події та операції. Від облікової політики залежать цифрові дані, які згодом використовуються у фінансових звітах. Розробка підприємством облікової політики відповідно до національних і міжнародних стандартів є відповідальністю бухгалтерів підприємства (щодо її розробки) та управлінського персоналу (щодо затвердження).

Саме тому управлінському персоналу слід обирати та застосовувати облікову політику підприємства так, щоб фінансові звіти відповідали всім вимогам кожного застосовуваного НП(Б)БО та МСФЗ. Якщо не існує конкретної вимоги, обліковому персоналу слід розробити політику, яка забезпечує надання у фінансових звітах інформації, що є:

- 1) доречною для потреб ухвалення рішень користувачами;
- 2) обґрунтованою щодо:
  - а) правдивого подання результатів, грошових потоків і фінансового стану підприємства;
  - б) відображення економічної сутності подій та операцій, а не лише виходячи з їхньої юридичної форми;
  - в) нейтральності, тобто відсутності упередження;
  - г) обачності та повноти у всіх суттєвих аспектах.

Такий вплив ризику може виникати щодо вибору підприємством елементів облікової політики в частині відвантаження/оплати виготовленої продукції, методів оцінки запасів (ФІФО, середньозважена собівартість), вибору критерію оцінки основних засобів, нематеріальних активів (визначення терміну експлуатації, формування первісної вартості, вибір методу нарахування амортизації тощо), розподілу непрямих витрат, визначення доходу від реалізації продукції і чистого прибутку підприємства тощо. Такий ризик, на наш погляд, підлягає виокремленню у зв'язку з тим, що облікова політика підприємства є визначальною за вибору альтернативності підходів до оцінки об'єктів бухгалтерського обліку.

2. *Ризик облікової оцінки.* Обліковому процесу притаманна невизначеність, яка очевидна з підприємницької діяльності. З огляду на це багато статей фінансової звітності не можуть бути точно визначені, а тільки попередньо оцінені. Процес попередньої облікової оцінки охоплює судження, які ґрунтуються на останній наявній інформації. Наприклад, може знадобитися оцінка безнадійних боргів, старіння запасів, справедливої вартості фінансових активів і зобов'язань, строків

корисної служби чи очікуваної моделі споживання економічних вигід від активів, які амортизуються, гарантійних і непередбачуваних зобов'язань, резервів тощо.

Використання обґрунтованих попередніх оцінок є суттєвою частиною складання фінансових звітів і не знижує їхню достовірність. Оскільки попередні облікові оцінки ґрунтуються, як правило, на судженнях про очікувані результати та, звичайно, не підлягають конкретним процедурам контролю, ймовірно, що вони містять помилки.

Через важливість і суб'єктивний характер попередніх облікових оцінок, а також суб'єктивність і властиву неточність, бухгалтери чи технічний персонал, який відповідає за них, мають володіти значними аналітичними здібностями та глибоким розумінням діяльності. Тому часто за визначення потрібних попередніх оцінок, а потім за нагляд, їх оцінювання чи перегляд несе відповідальність керівництво підприємства.

Хоча процес оцінювання буде різним на підприємствах або для різних оцінок на одному підприємстві, за суттю процеси міркування на підприємствах, пов'язані з обліковими оцінками, однакові у всіх випадках.

Ризики облікової оцінки доцільно враховувати під час визначення суттєвих факторів, які, за очікуванням, можуть значно впливати на попередню оцінку. Фактори, які підприємство може розглядати при визначенні облікових попередніх оцінок, охоплюють фінансову політику, зміни в діяльності та галузі, минулі тенденції, поточні операції тощо. Наприклад, кризова ситуація може вплинути на збільшення суми безнадійної дебіторської заборгованості; виробництво нового виду продукції дозволить об'єктивно оцінити чисту вартість реалізації запасів.

Механізм оцінки ризиків облікової політики передбачає врахування припущень про доречні фактори, які становлять судження облікового персоналу щодо найімовірніших обставин і подій, які стосуються суттєвих факторів. Для прикладу, після визначення використання як доречного фактору в оцінюванні старіння запасів, підприємство розробляє припущення стосовно ступеня використання, що є ознакою старіння (наприклад, невикористання впродовж останнього року) та чистих сум, за які можна продати такі запаси (наприклад, двадцять відсотків від звичайної ціни реалізації).

Наступним елементом механізму оцінки ризиків облікової політики є застосування припущень і доречних даних для визначення суми оцінки. В згаданому прикладі підприємство встановлює вартість запасів за допомогою припущень про суми чистої вартості реалізації та

використання статей запасів, які відповідають параметрам використання, зазначених у припущеннях. Під час застосування припущень і доречних даних для визначення суми попередньої оцінки, підприємство може в деяких випадках застосувати модель забезпечення сумнівних рахунків або створення резервів.

З огляду на це, доцільним, на нашу думку, вважається періодичне оцінювання підприємством обґрунтованість минулих облікових попередніх оцінок для підвищення обґрунтованості майбутніх оцінок. Саме регулярне порівняння попередньо оцінених сум із подальшими результатами визначить обґрунтованість минулих попередніх оцінок і допоможе з'ясувати, чи треба підприємству переглянути процеси попередньої оцінки.

З метою нівелювання ризику облікової оцінки доцільно розкривати характер і суму змін в облікових оцінках, які мають суттєвий вплив на поточний період або які, за очікуваннями, суттєво впливатимуть на подальші періоди.

3. Ризик оцінки помилок, допущених у попередніх періодах. Загальновідомо, що помилки у складанні фінансових звітів одного або кількох попередніх періодів можуть розкриватися у поточному періоді. Помилки можуть виникати у математичних підрахунках, застосуванні облікової політики, неправильної інтерпретації фактів, недогляду або шахрайства.

У окремих випадках помилка може мати настільки суттєвий вплив на фінансові звіти одного або кількох періодів, що ці фінансові звіти вже не можуть вважатися достовірними на дату їх оприлюднення. Прикладом такої помилки може бути занесення до фінансових звітів попереднього періоду суттєвих сум незавершеного виробництва або дебіторської заборгованості щодо фіктивних контрактів, які не мають юридичної сили.

Виправлення помилок, які стосуються попередніх періодів, вимагає повторного відображення порівняльної інформації або викладу додаткової прогностичної інформації.

До зовнішніх облікових ризиків, які можуть виникати поза обліковим процесом господарюючого суб'єкта, проте впливати на облікову інформацію, доцільно віднести **ризик повноти відображення в звітності** – складна і динамічна компонента бухгалтерського ризику, яка охоплює такі елементи:

- ризик релевантності звітних показників – відображає складний і фіскальний характер вітчизняної податкової системи. Він полягає у тому, що навіть якщо підприємство за даними фінансової звітності перебуває на межі банкрутства (для прикладу боржник бюджету), це

ще не означає, що воно не здатне приносити дохід і функціонувати надалі. Звітність не завжди відображає ті реальні можливості, які є у підприємства.

Є підприємства, які не можна ліквідувати через їх вагомість щодо інфраструктурної побудови в регіоні або їх стратегічного значення. Тому зазвичай створюється система посередників, які можуть господарювати, орендуючи потужності цього підприємства, відтак мінімізувати податкові платежі. При цьому інвестор може отримувати прибуток саме через ці підприємства. Отож, ризик існує, його плив очевидний, оскільки стосується оцінки фінансового результату діяльності підприємства, при цьому традиційний набір фінансових показників – ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості та прибутковості не є визначальними;

- ризик релевантності облікових операцій полягає в тому, що за існуючої системи податкового навантаження сам інвестор може бути зацікавлений в ухиленні від сплати податків, саме тому менеджмент підприємства може частину прибутку від окремих операцій (страхування, договорів на оренду, консультаційні послуги) залишати собі, не ділячись при цьому з інвестором. У звітності не відображається такі операції, і це може залишитися непоміченим навіть при аудиторській перевірці;

- ризик інституційного впливу – характеризує стан сформованого в вітчизняній економічній системі нестійкого стану і до об'єкта регулювання, і до суб'єкта. Слабкість об'єкта визначає в основному свавілля суб'єкта (приклад, неоднозначність підходів до відшкодування податків окремими господарюючими суб'єктами, непрозора тендерна діяльність, допомога чиновників, корупція тощо).

Вважаємо, що на економічну безпеку підприємства в частині забезпечення інформаційними потоками істотний вплив здійснюють саме бухгалтерські ризики, які можна усунути, лише формуючи адекватну комплексну обліково-інформаційну систему.

Ефективна методика підготовки інформації в комплексній обліково-інформаційній системі дозволяє створити на підприємстві дієвий механізм виявлення і протидії різним видами ризиків господарської діяльності.

Висновки. Комплексна обліково-інформаційної система є основою обґрунтованих управлінських рішень, які безпосередньо впливають на ціноутворення, надання достовірної і надійної інформації про результати поточної і прогнозованої діяльності користувачам для визначення економічної безпеки підприємства; оцінювання найбільш перспективних напрямів розвитку підприємства відповідно до потреб

зовнішнього середовища; підтримка стратегічного розвитку господарюючого суб'єкта.

Ідентифікація бухгалтерського ризику на всіх етапах облікового процесу дозволить не тільки сформувати достовірну та об'єктивну облікову інформацію для потреб користувачів, а й забезпечить ефективність діяльності всього суб'єкта господарювання через ухвалення адекватних управлінських рішень.

Перспективним напрямом дослідження вбачається оцінка наслідків впливу бухгалтерського ризику через дослідження процесу управління ризиками в обліково-інформаційній системі.

1. Суглобов А. Е. Экономическая безопасность предприятия: учеб. пособие / А. Е. Суглобов, С. А. Хмелев, Е. А. Орлова. – М: ЮНИТИ-ДАНА, 2013. – 271 с.

2. Порфирьева А. В., Серебрякова Т. Ю. Внутренний контроль: Методология сквозного контроля автономных учреждений: монография / А. В. Порфирьева, Т. Ю. Серебрякова. – М.: ИНФРА-М, 2013. – 152 с.

3. Бернштейн Л. А. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпретация: пер. с англ. / науч. ред. перевода чл.-корр. РАН И. И. Елисеева; гл. ред. серии проф. Я. В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 624 с.

4. Соколов Я. В. Бухгалтерский учет – веселая наука: сборник статей / Я. В. Соколов; сост., авт. предисл. М. Л. Пятов. – М.: 1С-Паблишинг, 2011. – 637 с.

5. Гнилицька Л. В. Напрями удосконалення облікової системи з метою забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання / Л. В. Гнилицька // Комунальне господарство міст: науково-технічний збірник. Серія: Економічні науки. – Х.: Харківська національна академія міського господарства, 2011. – № 100. – С. 144–153. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/36

6. Гнилицька Л. В. Обліково-аналітичне забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємства: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.09; 21.04.02 / Л. В. Гнилицька. – К., 2013. – 33 с.

7. Гнилицька Л. В. Обліково-аналітичне забезпечення функціонування системи економічної безпеки суб'єктів господарювання як об'єкт наукових досліджень / Л. В. Гнилицька // Управління проектами та розвиток виробництва: зб. наук. пр. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2011. – № 1 (37). – С. 142–150. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/37/11glvond.pdf>

8. Позиціонування обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства в навчальних планах фахівців напряму підготовки «Облік і аудит» / Т. В. Давидюк, К. П. Боримська // Економіка: реалії часу: науковий журнал. – 2013. – № 3 (8). – С. 83–90. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n3.html>

Марушко Н. С. Риски учетной информации в системе обеспечения экономической безопасности предприятия.

Исследовано современное состояние формирования учетно-информационной системы с учетом бухгалтерского риска в системе обеспечения экономической безопасности предприятия.

Определена необходимость усовершенствования методов бухгалтерского учета с целью минимизации рисков и наиболее полного удовлетворения потребностей отдельных групп пользователей для принятия управленческих решений по поддержанию устойчивого и безопасного развития предприятия.

Ключевые слова: бухгалтерский риск, экономическая безопасность, учетно-информационная система.

Marushko N. S. Risks of accounting information system software economic security.

In today's conditions to ensure economic security is based on obtaining an objective accounting information, which is subject to uncertainty associated with the impact of external and internal factors.

Such risks arise in the process of accounting and affect the performance of the financial and management reporting, and as a result of the decision-making. Thus, it is necessary to study the system of accounting risks that affect the performance of the company and ensure its economic security.

One of the most important and most challenging elements of an enabler of economic security is established permanent monitoring, control, evaluation and analysis of risks affecting the activities of the entity, the development of measures to minimize them.

The paper shows that accounting risks are systemic and non-systemic nature. The system determines the general component of the inherent statements of all companies in a selected population; unsystematic determine residual interest inherent in the particular statements of the entity in the selected population.

Defining the components of systemic risk, which is inherent in the accounting and reporting of formation of Ukrainian enterprises, and summarize existing experience can be differentiated in its internal accounting and external risks. The internal accounting risks that arise in the midst of the company, in our view, should include: the risk of accounting policies (or objective assessment of risk), the risk of accounting estimates, risk assessment errors in prior periods, the risk reflected in the completeness of reporting

Consequently, the economic security of the enterprise in terms of ensuring information flows substantial impact exercise just accounting risks that can be eliminated only creating adequate comprehensive accounting and information system. An effective method of Preparation of complex accounting and information system allows the company to create an effective mechanism for detecting and combating various types of risk business.

Key words: accounting risk, economic safety, accounting system.

Стаття надійшла 20 березня 2014 р.